

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัย ในตนเองของวัยรุ่น โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์คือ วินัยในตนเองของวัยรุ่นกับตัวแปรพยากรณ์คือ วินัยในตนเองของบิดาและมารดา ระดับการศึกษาของบิดา และมารดา การอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อในอัตลัษิตและปรลัษิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพศของวัยรุ่น เพื่อเลือกตัวทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่น

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าในสมการถดถอยพหุคูณประกอบด้วย 4 ตัวแปรดังต่อไปนี้

1. วินัยในตนเองของบิดา เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่นได้ดีที่สุด จากผลการวิจัยพบว่า วินัยในตนเองของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 ($r = .5620$) แสดงว่าวัยรุ่นที่มีบิดามีวินัยในตนเองสูงจะมีแนวโน้มมีวินัยในตนเองสูง ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของแบนดูรา (Bandura: 1986: 386) เฮิร์ลลอค (Hurlock 1984: 393) นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2534: 34) ที่กล่าวว่า บิดา ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตร เพื่อปลูกฝังส่งเสริมวินัยในตนเองให้แก่บุตร เนื่องจากการที่บิดามีวินัยในตนเองนั้นทำให้บุตรได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมวินัยในตนเองด้วย จากแนวคิดทฤษฎีปัญญาทางสังคมของแบนดูรา (Bandura 1977: 16) ที่กล่าวว่า บุคคลสามารถเรียนรู้การทำพฤติกรรมส่วนมากมาจากการสังเกตตัวแบบ (Model) ซึ่งอิทธิพลของตัวแบบจะถ่ายทอดพฤติกรรม ความเชื่อ ค่านิยมให้แก่บุคคล ดังนั้น การที่เด็กเห็นบิดาแสดงพฤติกรรมที่มีระเบียบและบิดาที่มีวินัยในตนเองแล้ว ย่อมเกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตและการเรียนรู้จากการกระทำ เนื่องจากการเรียนรู้จากการสังเกตมีอิทธิพลต่อบุคคลมากและใช้เวลาในการเรียนรู้พฤติกรรมน้อย

จากผลการวิจัยที่แสดงถึงการมีวินัยในตนเองของบิดา สามารถทำนายพฤติกรรมวินัยในตนเองของวัยรุ่น ได้ดีที่สุุดนั้นเพราะ บิดาเป็นตัวแทนทางพฤติกรรม (Behavioral Modeling) (Bandura 1986: 70) ที่แสดงพฤติกรรมที่มีวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอ บิดาเป็นตัวแทนที่บุตรเห็นตลอดเวลา และวินัยในตนเองเป็นพฤติกรรมที่สังคมต้องการ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดในสังคม ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมวินัยในตนเองของวัยรุ่น เป็นตัวแทนที่มีความเด่นชัด ผู้มีอำนาจในครอบครัวก็คือ บิดา ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยที่พบว่า วินัยในตนเองของบิดา เป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Kim Young OK, et al (1987: 204-206) ซึ่งศึกษาพบว่า หนทางสำคัญที่บิดา มารดา และครู จะกระทำให้เด็กพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้คือ การมีตัวแบบ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญรองลงมาจากวินัยในตนเองของบิดาที่สามารถทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่น จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = 4773$) แสดงว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแนวโน้มจะมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะสามารถพัฒนาตนให้มีการควบคุมตนเองในด้านการศึกษาแล้วเรียนได้ดีขึ้น และวินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงาน และการศึกษาตามจุดมุ่งหมาย เนื่องจากมีการตั้งเป้าหมาย สามารถควบคุมอารมณ์ นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นข้อบ่งชี้หนึ่งถึงความสามารถทางปัญญาของนักเรียน ผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูง ทำให้มีความสามารถในการคิด การจำแนก การประเมิน ทำให้มีความสามารถในการจดจำ ได้มากกว่าบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจาก บุคคลที่มีความสามารถทางปัญญาย่อมทำให้บุคคลนั้นได้เรียนรู้ค่านิยม ระเบียบ และบรรทัดฐานของสังคม สามารถที่จะแยกแยะพฤติกรรมต่างๆ ว่าพฤติกรรมไหนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม ดังนั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงมีแนวโน้ม มีวินัยในตนเองสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ อิศวาณิชย์ (2523: 53-56) โรจนา สุขพันธ์ (2530: 95) ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเอง และชัยณรงค์ หลายสุทธิสาร (2531: 79) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนายวินัยในตนเองของนักเรียนตัวหนึ่ง

3. การอบรมเลี้ยงดู เป็นตัวแปรอันดับ 3 ในการทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่น จากผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .4355$) แสดงว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่น ให้ความยุติธรรม ใช้เหตุผลในการลงโทษ เอาใจใส่ และยอมรับฟังความคิดเห็น จะมีแนวโน้มมีวินัยในตนเองสูง ซึ่งสนับสนุนงานวิจัยของมูสเสน (Mussen and other 1984: 513-514) ที่พบว่า การฝึกวินัยให้แก่เด็กโดยการให้เหตุผลและให้ความรักเป็นวิธีการฝึกวินัยที่ให้ผลที่ดีที่สุด และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางปัญญาของเด็กด้วย เพราะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลและมาตรฐานของสังคมที่บิดา มารดาต้องการจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่บิดา มารดาไม่ควบคุมเลย หรือควบคุมมากเกินไป เช่นเดียวกับ ฮอฟแมน (Hoffman 1970: 28) ซึ่งเสนอแนะวิธีพัฒนาวินัยในตนเอง โดยการให้เหตุผลจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าการฝึกวินัยโดยการข่มขู่การให้ความรักและวิธีการรวบอำนาจ และชไนเดอร์ (Snyder 1986: 124) เสนอวิธีการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กว่า บิดา มารดา จะต้องให้การยอมรับ เอาใจใส่ ให้ความยุติธรรมเที่ยงตรง โดยมุ่งให้เด็กยอมรับค่านิยมต่างๆ เข้าเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมในทางที่ดีมีวินัยในตนเอง

สำหรับงานวิจัยในประเทศ วิวาห์วัน มูลสถาน (2523) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูกับวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยคือ การให้ความรัก ความเป็นอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง รู้จักใช้ความรักและเหตุผลจะช่วยให้เด็กมีวินัยในตนเองสูง และพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเองได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทิตา คักค้อตม (2523) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและปล่อยปละละเลย และชัยณรงค์ หลายสุทธิสาร (2531) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของวัยรุ่น และเป็นตัวทำนายที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ระดับการศึกษาของบิดา เป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งที่สามารถทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่น จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .3086$) แสดงว่าวัยรุ่นที่มีบิดามีระดับ

การศึกษาสูงมีแนวโน้มจะมีวินัยในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่มีบิดามีระดับการศึกษาระดับต่ำ เนื่องจากระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาหรือความสามารถของปัญญา ผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมมีโอกาสศึกษาหาความรู้ ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร จากการอ่านหนังสือหรือรับข้อมูลข่าวสาร ได้มากกว่า ทำให้มีความสามารถในการคิด การจำแนก การประเมิน และไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ซึ่งการเรียนรู้ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ของตนเองและเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของแบนดูรา (Bandura 1977: 16-22) ซึ่งกล่าวว่า การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมได้นั้นจะต้องมีความสามารถทางปัญญา ซึ่งถ้ามีทักษะทางปัญญาและความรู้มาก่อนแล้ว จะทำให้การเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และการที่ได้รับการศึกษาที่มากกว่าย่อมทำให้บุคคลได้เรียนรู้ จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบ และบรรทัดฐานของสังคมอย่างกว้างขวาง และลึกซึ้งมากกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อย เพราะสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบต่างๆ ของสังคมให้แก่สมาชิกของสังคม การศึกษาจะสอนให้รู้จักความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ผิดกับสิ่งที่ถูก ด้วยการปลูกฝังความสำนึกลงในตัวบุคคล ซึ่งจะทำให้เป็นคนมีระเบียบวินัยตามเกณฑ์ของสังคม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าถ้าบิดามีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการอบรมเลี้ยงดู และเข้าใจการเป็นตัวแบบ และเข้าใจว่าวินัยในตนเองเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถที่จะพัฒนาวินัยในตนเองของบุตรได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์เทพ มั่นตรง (2527) รัตนา จากสลัก (2529) ที่ทำการวิจัยพบว่าบิดา มารดา ที่มีการศึกษาสูงจะมีบทบาทในการปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่บุตรมากกว่าบิดา มารดา ที่มีการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเพ็ญ เพ็ชรสุขศิริ (2527) และรัชติการ์ สุขเกษม (2529) ที่ทำการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดา มารดา มีการศึกษาต่ำ และการศึกษาของประภาพรรณ สิงคเสลิต (2528) ที่ทำการศึกษาเรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นผู้ให้การอบรมและฝึกฝนแก่บุตร โดยพบว่า บิดา มารดาที่มีการศึกษาสูงมีบทบาทในฐานะแบบอย่างที่ดี ในฐานะผู้อบรมและฝึกฝนสูงกว่าบิดา มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้คือ ระดับการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองของวัยรุ่น และเป็นตัวทำนายที่ได้รับเลือกเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีตัวแปรเพียง 4 ตัวเท่านั้นที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรทั้ง 4 สามารถร่วมกันทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่นได้

สูงสุด ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ได้รับเลือกเข้าอยู่ในสมการถดถอยของคุณ

การที่ตัวแปรด้านความเชื่อในอัตลิติตและปรลิติตและเพศ มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สามารถทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่นได้ อาจเนื่องจากเมื่อนำไปร่วมทำนายกับตัวแปรอื่นๆ แล้วทำให้มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามน้อยกว่าตัวแปรอื่นๆ จึงทำให้ไม่ได้รับเลือกเข้าอยู่ในสมการถดถอยของคุณ

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวทำนายที่มีอิทธิพลมี 4 ตัวแปร โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของวินัยในตนเองของวัยรุ่นได้ร้อยละ 49.67 ในการทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่น ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50.33 ที่ไม่สามารถอธิบายได้จากการศึกษาครั้งนี้ และนอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอีก 2 ตัว รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย ไม่ได้รับเลือกเข้าสู่สมการถดถอยของคุณ อาจมีอิทธิพลมาจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา เช่น จากองค์ประกอบอื่นๆ ของกระบวนการสังคมประกิต เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน โรงเรียน สิ่งแวดล้อม ในกลุ่มชนที่เขอาาศัยตลอดจนสื่อมวลชนต่างๆ วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น เนื่องจากกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลในด้านการเลียนแบบ และกลุ่มเพื่อนก็เป็นตัวเสริมแรงต่อการแสดงพฤติกรรมของวัยรุ่นด้วยเช่นกัน (Grusec 1988: 162, Berk 1989: 64, ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร 2530: 170, พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ 2530: 38)

นอกจากนี้อิทธิพลของโรงเรียน คือ ครู ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแบบที่เด่นชัดมากสำหรับนักเรียน และอิทธิพลทางด้านสื่อสารมวลชนทั้งด้านหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ซึ่งเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ที่เด็กสามารถที่จะเรียนรู้จากตัวแบบประเภทนี้ เช่น การศึกษาของ Witnett และคณะ (1985: 33-34) ได้ศึกษาผลของตัวแบบภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ มาใช้อนุรักษ์พลังงานเพื่อการอยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวผู้อยู่ระดับกลาง อายุประมาณ 38 ปี ผลการศึกษาพบว่า ช่วยลดการใช้พลังงานได้ถึงร้อยละ 10 แต่อิทธิพลของสื่อมวลชนนั้นมีผลต่อวัยรุ่นทั้งทางบวกและลบ

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าอิทธิพลของวินัยในตนเองของวัยรุ่นนั้นอาจเกิดจากองค์ประกอบอื่นๆ
อีกร่วมด้วย ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อสื่อสารมวลชนต่อไป ว่ามีอิทธิพลต่อวินัยในตน
เองของวัยรุ่นอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย